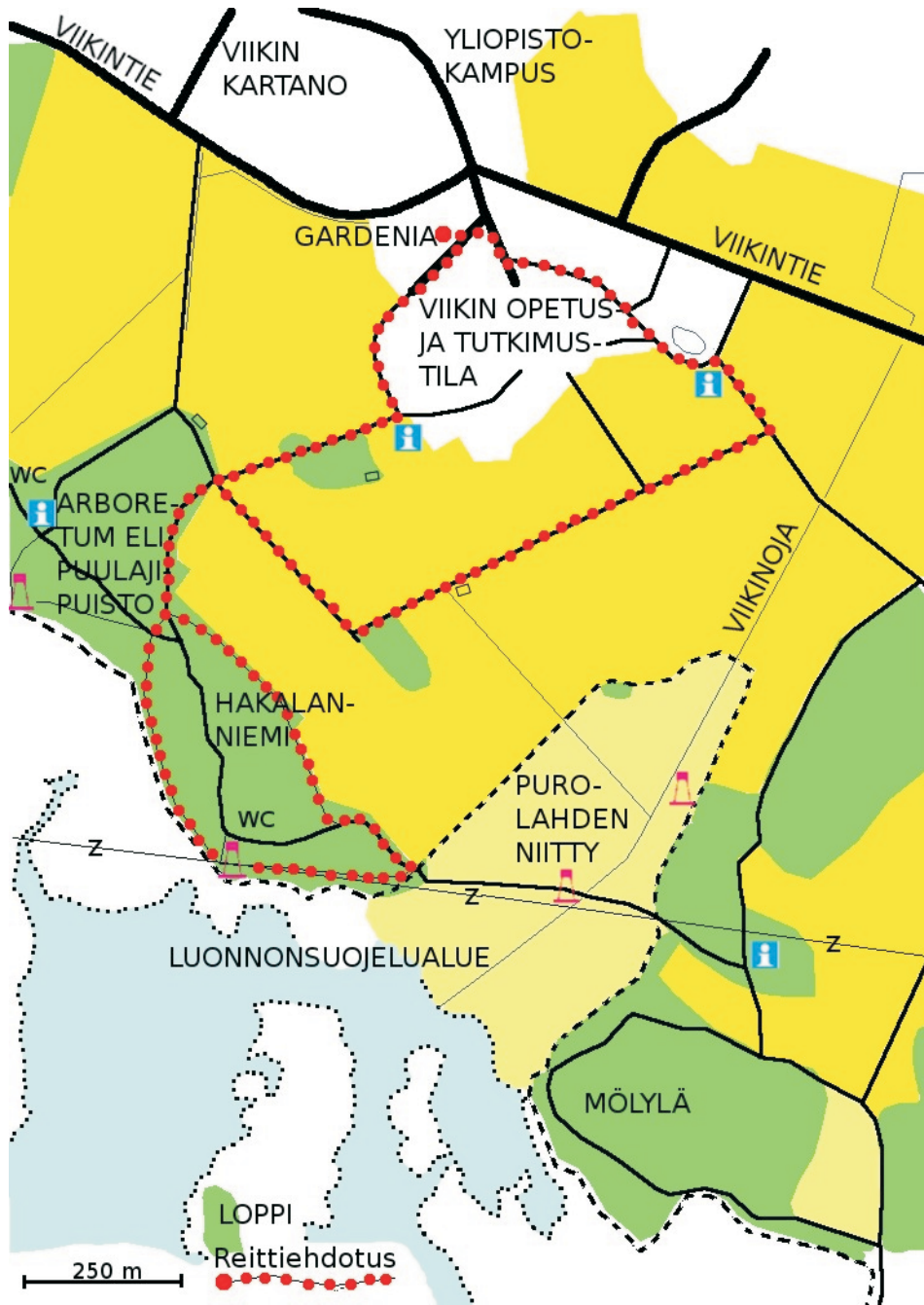

Vanhankaupunginlahden luontoreitit

Viikin pellot - Hakalanniemi

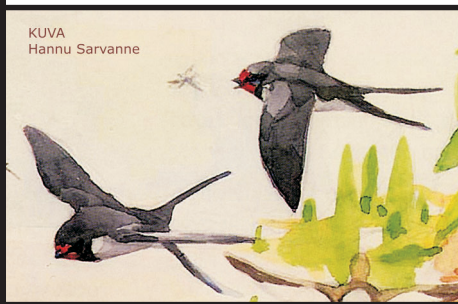
Viikin pellot - Hakalanniemi

Reitin pituus: 3–4 km

Lähtöpaikka: Gardenian piha (Koetilantie 1, Viikki)

Reitti vie läpi Viikin peltojen ja Hakalan puulajipuiston Vanhankaupunginlahden rannalle ja luonnonsuojelualan reunan lintutornille. Reitti soveltuu myös polkupyörän, lastenvaunujen ja pyörätuolin kanssa liikkuville etelärannan ulkoilupolkua lukuun ottamatta. Retki tarjoaa vaihtelevia maisemia, maatalous- ja metsätunnelmia sekä erinomaisia lintujentarkkailumahdollisuuksia. Täällä näkee kesäisin myös lehmiä!

Viikki on Helsingin vanhinta edelleen käytössä olevaa maatalousympäristöä. Nykyisiä Helsingin yliopiston Viikin opetus- ja tutkimustilan pelloja on viljelty 1400-luvulta asti. Alue on monipuolista **maatalousmaisemaa**, jossa vaihtelevat pellot, laitumet, metsäsaarekkeet sekä avo-ojat pientareineen ja lukuisine kasveineen ja hyönteisineen. Alueen läpi johtavat hiekkatiet: pelloilla ja laitumilla kulku on kielletty sulan maan aikana.

KUVA
Hannu Sarvanne

Pellot ovat linturetkikohteena parhaimmillaan maalishuhtikuussa, kun sinne ilmestyvät ensimmäiset pälvet. Paljastuville pelloille kerääntyy satapäin lintuja: peippoja, rastaita, kiuruja, kottaraisia ja kyyhkyjä. Ilman täyttää kiurujen liverrys ja töyhtöhyppien näyttävä soidinlento. **Pesimälinnustoa** touko-elokuun välisenä aikana ovat muun

muassa töyhtöhyppä, kiuru, niittykirvinen, kivitasku ja keltavästaräkki. Helsingissä pesiviä valkoposkikihania kerääntyy syys-lokakuussa ruokailemaan Viikin pelloille useita tuhansia yksilöitä. Parhaat lintupellot ovat opetus- ja tutkimustilan eteläpuolella. Samalla alueella laiduntavat kesäisin myös tilan **lehmät**. Talvisella peltolakeudella voi nähdä lapinharakan. Ojanpenkalle on lumikko tai kettu saattanut piirtää kulkureittinsä.

Peltoteiden päässä, Hakalanniemessä tai lyhyesti Hakalassa, on yliopiston ylläpitämä **puulajipuisto eli arboretum**. Puisto on perustettu vuonna 1969. Noin 20 hehtaarin kokoisella alueella kasvaa kotimaisia sekä Suomessa menestyviä ulkomaisia puu- ja pensaslajeja. Puulajipuisto jakautuu

kasvimaantieteellisiin alueisiin (itäinen ja läntinen Pohjois-Amerikka, Eurooppa, Japani, Kaukoitää, Kiina ja Siperia) sekä kasvisukujen esittelyalueisiin (esimerkiksi tuijia, hemlokkeja ja mäntyjä). Keväisin reitin varrella voi ihastella magnolian kukkia ja syksyisin ruskan eri sävyjä. Arboretumin alueella kiertää tolpin ja numeroin merkitty luontopolku (n. 2 km).

Hakalassa on monipuolisesti **metsälintuja**. Hienoja laulajia ovat esimerkiksi kultarinta ja mustapääkerttu. Alueelle on ripustettu useita mustia pönttöjä lepakoiden päiväpiiloiksi. Keväisin metsässä kukkii runsaasti valkovuokkoja, kevättähtimöitä, kieloja ja keltamoita. Hakalan kalliolle johtavat kapeammat polut, ja aurinkoisina päivinä kallio on mukava eväspaikka.

Rannalla on kaksi **lintutornia**, joista on avara näkymä lahden vesialueelle. Kaunein reitti Hakalanniemen tornille kulkee rannan tervaleppälehdon ja pitkospuiden kautta. Torni on suosittu lintujen muuton tarkkailupaikka, ja sieltä näkee hyvin lahden **vesilintu- ja kahlaajalajistoa**. Lahden yli kulkevalla sähkölinjalla istuu usein uuttukyyhkyjä, sähkötolppien ja katkenneiden puiden päällä voi nähdä päiväpetolintuja. Pienellä Lopin saarella pesivät harmaahaikarat. Linnut näkyvät lintutorneista parhaiten kaukoputkella, sillä ne ovat usein kaukana.

Hakalan läpi kulkevilla hiekkateillä voi olla joskus vilkasta ja vauhdikasta pyöräliikennettä, mutta kävelijöille Hakalan etelä- ja pohjoisreunaa kiertävät mukavan kapeat ja rauhalliset ulkoilupolut. Hakalanniemen tornin vieressä on matalampi **lintulava**, jonne on mahdollista päästä myös liikuntarajoitteisten sekä lastenvaunujen kanssa.

Hakalasta luontoretkeä voi jatkaa moneen suuntaan. Hakalan eteläpäästä on lyhyt matka **Purolahden** rantaniitylle ja lintutornille. Purolahden niityllä laiduntavat **kyytöt** ovat usein nähtävissä lähietäisyydeltä aidan takaa. Gardeniaan voi palata joko samaa reittiä tai hieman pidemmin peltoja, laitumia ja lintuja ihailen. Viikin kartanon edustalla virtaavassa, Gardenian luota lähtevässä ojassa on usein nähtävissä vesimyyriä, kutuaikana keväällä joskus isoja haukiakin. **Ojan vesikasvillisuus** on monipuolista ja kartanon edustan pelloilla pesii töyhtöhyyppeä. Viikintien pohjoispuolella, Viikinojan tuntumassa, on puutarhakaupungille ominaista linnustoa, kuten hemppo, tikli, haarapääsky ja pikkubarvunen.

PALVELUT

Eväspaikka (pöydät)

- Gardenian pihalla
- Hakalanniemen, Purolahden ja Keinumäen lintutornien lähellä
- tien vieressä Keinumäen ja Hakalanniemen lintutornien välissä

WC:t

- Hakalanniemen ja Keinumäen lintutornien lähellä
- Gardeniassa (aukioloaikoina)

Gardenian trooppinen puutarha, Koetilantie 1

- avoinna ma-to klo 10–18 ja la-su klo 10–17
- aukioloaikoina Gardeniasta voi vuokrata kiikareita
- www.gardenia-helsinki.fi

Lounasravintola Gardenia, Koetilantie 1

- avoinna ma-to klo 8–15, pe klo 8–14 ja la-su klo 10–15
- www.gardenia-helsinki.fi/lounasravintola.htm

Viikin kartano, Viikinkaari 8 A

- lounasta arkinen klo 10.30–15
- www.sodexo.fi/viikinkartano

Lintuvaruste, Koetilantie 1 B 5

- avoinna ma klo 11–17 ja ti-pe klo 11–17.30
- www.birdlife.fi/lintuvaruste

Maatalousmuseo, Hakalantie 8

- avoinna su klo 12–16
- www.helsinki.fi/viikki/maatalousmuseo

LINKKEJÄ

Yleistietoa ja ajankohtaista Viikin luonnosta
www.gardenia-helsinki.fi/Viikinluonto

Viikin havaintokartta
viikkinyt.gardenia-helsinki.fi

Muita luontoreittihdotuksia Vanhankaupunginlahdelle
www.gardenia-helsinki.fi/Viikinluonto/retkikohteet.htm

Viikin arboretumin luontopolku
www.mm.helsinki.fi/arboretum/luontopolku.htm

LUONTOREITTIEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS:

Gardenia-Helsinki, Koetilantie 1, 00790 Helsinki
puh. (09) 3478 400, info@gardenia-helsinki.fi

Kartan lähdeaineisto: Kaupunkimittausosasto, Helsinki, 2010

2–3
TUNTIA

WC

*)
Etelärannan
hankala-
kalkuinen
ulkoilupolku
mahdollista
kiertää
hiekkatien
kautta